

הכנסת התשע-עשרה

יוזמת: חברת הכנסת גילה גמליאל

2144/19/פ

הצעת חוק הסכמי קדם נישואין, התשע"ד–2014

- מטרה 1. מטרת חוק זה לקדם נישואין המושתתים על כבוד הדדי ועל שוויון בין המינים ולמנוע סרבנות גירושין באמצעות חתימת בני הזוג על הסכם קדם נישואין.
- הסכם קדם נישואין 2. (א) הסכם קדם נישואין הוא הסכם הכולל הוראות שמטרתן לאפשר לבני זוג נשואים המעוניינים בכך לסיים את קשר הנישואין בכבוד ולמנוע סרבנות גירושין, בין היתר, בדרכים אלה:
- (1) איסור התנית סיום הנישואין בעניינים נלווים, לרבות משמורת הילדים, מזונות הילדים, חינוך הילדים, ענייני ממון ורכוש וסמכויות שיפוט (בחוק זה – עניינים נלווים);
- (2) קביעת תמריץ כספי שישלם בן זוג סרבן לבן הזוג המבקש לסיים את הנישואין עד לסיום הנישואין בפועל.
- (ב) הסכם קדם נישואין יכול לכלול הוראות גם בעניין הסדרה שוויונית של יחסי הממון בין בני הזוג כמשמעותה בחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג–1973.¹
- (ג) הסכם קדם נישואין לא יתנה על הוראות הדין בעניין סמכות השיפוט ולא יכלול הוראות הקובעות סמכות שיפוט בלעדית.
- (ד) הסכם קדם נישואין בין בני זוג ושינוי של הסכם כזה, יהיו בכתב.
- חתימה על הסכם 3. (א) במועד רישום בני זוג לנישואין יימסר לבני הזוג מידע בעניין חתימה על הסכם קדם נישואין ונוסחים לדוגמה של הסכמי קדם נישואין, כפי שיקבע שר המשפטים בתקנות, באישור ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט והוועדה לקידום מעמד האשה ולשוויון מגדרי של הכנסת.

¹ ס"ח התשל"ג, עמ' 267.

- (ב) חתימה על הסכם קדם נישואין לפני הנישואין או בשעת עריכתם, טעונה אימות של רושם נישואין או נוטריון לפי חוק הנוטריונים, התשל"ו-1976,² או אישור בבית המשפט לענייני משפחה (להלן – בית המשפט) או בבית הדין הדתי שלו סמכות השיפוט בענייני נישואין וגירושין של בני הזוג (להלן – בית הדין).
- (ג) רושם הנישואין, הנוטריון, בית המשפט או בית הדין יאמתו או יאשרו את ההסכם, לפי העניין, לאחר שנוכחו כי ההסכם הוא הסכם קדם נישואין כמשמעותו בסעיף 2 לחוק זה וכי בני הזוג עשו את ההסכם בהסכמה חופשית ובהינבם את משמעותו ואת תוצאותיו.
4. ויתור על הסכם קדם נישואין (א) בני זוג שבחרו שלא לחתום על הסכם קדם נישואין לפני הנישואין או בשעת עריכתם, יחתמו בפני רושם הנישואין על טופס ויתור בנוסח שקבע השר בתקנות (בסעיף זה – ויתור), באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; רושם הנישואין יאמת את טופס הויתור.
- (ב) אין בויתור לפי סעיף זה כדי לפגוע בזכויות של כל אחד מבני הזוג לפי כל דין.
5. אישור הסכם קדם נישואין ושינוי לאחר הנישואין (א) חתימה של בני זוג נשואים על הסכם קדם נישואין ושינוי של הסכם כאמור טעונים אישור בית המשפט או בית הדין.
- (ב) האישור לא יינתן אלא לאחר שנוכח בית המשפט או בית הדין, כי ההסכם הוא הסכם קדם נישואין כמשמעותו בסעיף 2 לחוק זה וכי בני הזוג עשו את ההסכם או את השינוי בהסכמה חופשית ובהינבם את משמעותו ואת תוצאותיו.
6. תיקון חוק הנוטריונים בחוק הנוטריונים, התשל"ו-1976,³ בסעיף 7(11), אחרי "בין בני זוג" יבוא "או הסכם קדם נישואין".

ד ב ר י ה ס ב ר

התלות ההדדית של בן זוג אחד ברצונו של בן הזוג השני בהליך הגירושין על פי הדין הדתי, עלולה להביא להתמשכות הליכי הגירושין ולסחטנות של אחד מבני הזוג את רעהו. מטרת הצעת חוק זו היא למנוע תופעה זו ולהסדיר מראש את יחסי בני הזוג בעת משבר עתידי, באמצעות חתימה על הסכם קדם נישואים.

הסכם קדם נישואים הוא הסכם הנחתם טרם הנישואים או אחריו ועוסק במניעת סרבנות גט באמצעות הסדר אשר קובע כי במקרה שאחד הצדדים יסרב לדרישת הגט ולאחר שיחולו תנאים מסוימים, המפורטים בהסכם, הצד הסרבן ישלם לצד המעוניין בגט סכום כסף שיוסכם בין הצדדים בגין

² ס"ח התשל"ו, עמ' 196.
³ ס"ח התשל"ו, עמ' 196.

כל יום בו לא ניתן הגט. ההסדר המוצע ייתן מענה לצורך להבטיח כי בני זוג לא יוכלו לעשות שימוש בגט למטרות שאינן קבלת או נתינת הגט עצמו, כגון עבור השגת הישגים רכשיים או הפעלת לחץ בענייני הסדרי ראייה, משמורת ומזונות.

למרות הוכחת יעילותם של הסכמי קדם נישואים במניעת סרבנות גט, רבים הזוגות הנמנעים מלחתום עליהם. לפיכך מוצע כי ההסכם יקבע כנורמה בחוק, יחד עם מתן אפשרות בחירה ביחס לסוג ההסכם. על-פי המנגנון המוצע, בבואם של בני זוג להירשם לנישואין יציע להם רושם הנישואין לחתום על הסכם קדם נישואין בנוסחים לדוגמה שיקבעו על ידי שר המשפטים בתקנות, באישור ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט והוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת. הצעת החוק מאפשרת לבני זוג לבחור את נוסח הסכם קדם הנישואים המתאים להם ולהשקפת עולמם. במידה ובני הזוג ייתרו על זכותם זו, יידרשו בני הזוג לחתום על טופס ויתור אצל רושם הנישואים, וגם במקרה זה לא יפגעו זכויותיהם לפי כל דין.

אין בהסדר הנ"ל משום קביעת סמכות בנושא סמכות הדיון בגירושים או בעניינים הכרוכים בתביעת הגירושים, ואין בה משום פגיעה בסמכותם ובריבונותם של בתי הדין הרבניים. בנוסף הצעה זו אינה עומדת בניגוד להלכה ומסדירה בחוק נוהג קיים של חתימה על הסכמי קדם נישואים, כגון בהתאם לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חברי הכנסת אורלי לוי אבקסיס ורוברט אילטוב (פ/19/1638).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ג' באדר א' התשע"ד – 3.2.14